

איך מצביעים על מס שלא יודעים עליו * מי ישלם את הוצאות משפטו של השופט אליעזר מלחי * עסקיו של טיבור רוזנבאום

המורד של קונקורדיה

אחד מאוהרי סיעתנו שאל אותי: "מדוע אתה לא עושה יותר סקנדלים? בזמן האחרון העיתונים מלאים, מרידות פארלמנטריות, מבלי שמזכירים אותך בעניין זה". העובדה עצמה נכונה. אילו היינו רואים את עיקר תפקידנו בהשגת כותרות בעיתונים, היינו צריכים לעשות סקנדל כל יום שני ורביעי. אין קל מזה. יכול אתה להתכונן שבוע ימים לנאום על נושא חשוב, להתעמק בחומר, לקרוא תזכירים מפורטים של אמון זכרונות ושאר יועצי הסיעה, לנאום נאום הקורע לגורים את טענות הממשלה והבוניה גישה מהפכנית חדשה לאותו נושא. מה התוצאה? יועצי-השר וכמה ח"כים אומרים לך בחשאי, אחרי הישיבה, כי זה היה הנאום הרציני היחידי בחיכוך, והעיתונים הגדולים מדתחים למחרת היום: "כן נאם ח"כ פלוני אלמוני (הסיעה מסויימת)". ויש השיטה השנייה. אתה שולח את עוזריך להודיע מראש לכל העיתונאים: "תהיו מוכנים. בשעה שתיים ידעו ח"כ אלמוני את הכנסת". באה השעה שתיים. העיתונאים יושבים בדרכים ביצע (אם כי אולם המליאה כמעט ריק מאדם). קם הח"כ, וקורא בקול גדול: "קוקוריקו! קוקוריקו!" למחרת היום מדווחים העיתונאים החשובים: "הכנסת היתה כמקרה, כשהכריז אתמול ח"כ פלוני על מרד פארלמנטרי". כאמור, זוהי דרך יעילה לפירסום. אבל אין זאת הדרך שלנו. לא נשלחתי לכנסת לעשות שם סקנדלים, ולא אעלה על הדוכן כדי לפברק סקנדל על עניינים ממדרגה שנייה, לטובת כותרת בעיתון. נשלחנו לכנסת כדי להציע למדינה דרכים חדשות, ונעשה זאת תמיד בסיגנון ענייני והגייוני. אם תוכן הדברים מעורר תגובה סקנדלסטית מצד מנהיגי המיינסטרים — יהיה סקנדל. אך לא אנחנו נחנכן את הסקנדל, ולא אנחנו נבשל אותו בעזרת העיתונאים. נכון, כל זה מביא לכך שרק חלק זעיר מפעולתנו בכנסת זוכה לכיסוי עיתונאי כלשהו (וגם בדו"חות לבוחר יכול אני לספר רק על חלק ממנה). אבל אני מקוה שבמקום כותרות רועשות נזכה בתמיכת דעת הקהל הרצינית, שתתייחס בבוא העת לחוכן דברינו ולא לצעקות ולתעלולי-פירסומה. לנו יש לומר דברים יותר חשובים מאשר "קוקוריקו".

הפיכה צבאית נגד אחשוורוש

ההבדל בין "קוקוריקו" ובין אופוזיציה רצינית נתגלה ביום הרביעי, ערב פורים, כאשר נדרשה הכנסת לאשר הצעת-חוק המעניקה לחברה אלמונית הרשומה בקנדה זיכיון מפליג על צינור-הנפט הגדול מאילת לאשקלון.

הצעת-החוק היתה סתומה לגמרי. בניגוד למקובל, היא לא היתה מלווה שום דבריהסבר רישמיים. (כל הצעת-חוק מלווה בדבריהסבר, המתארים את רקע ההצעה ומשמעותה). לא נאמר מי היא החברה הקנדית, מי יהיה שותף בה, מה הם תנאי הזיכיון, ומהו התחשיב של הצינור המוצע.

הקואליציה גמרה, כמובן, את ההלל על התוכנית. מפ"ם הצדיקה את הזיכיון האולטרנה-קאפיטליסטי, ויוחנן באדני מחרות סמך את ידיו על התחשיב הכלכלי שלא הוגש לו. זה אינו מפתיע, במצב שנוצר בכנסת. מעניינת יותר עמדת האופוזיציה:

● **אגודת-ישראל** הודיעה שאינה מכינה את הצעת-החוק ואינה יודעת מה תוכנה, אך שהיא מצביעה בעדה מפני שהיא "סומכת על הממשלה בעניינים אלה".

● **המרכז החופשי** הודיע שאינו משתתף בחיכוך, מכיוון שהצעת-החוק הונחה על שולחן הכנסת רק 24 שעות לפני כן, ולא היה לו זמן ללמוד את תוכנה. אחרי הודעה זו הצביע המרכז החופשי בעד הצעת-החוק.

● **שתי הסיעות הקומוניסטיות** התנגדו להצעת-החוק על רקע השקפת-הערך לם הקומוניסטית, תוך התנגדות להון ה-מונופוליסטי הזר.

סיעתנו היתה, אפוא, היחידה שהצביעה נגד הצעת-החוק בגלל הסיבה האחת שהיא רלבנטית: שהתחשיב הכלכלי שלה עומד על כרעית-הנגולת. המדינה תשקיע הרבה עשרות מיליוני לירות בצינור, שלא יהיה ריחתי לעולם. וזה בשעה שגם הצד הפוליטי של הצינור מוטל בספק, מכיוון שאספקת הנפט דרכו תלויה בנסיבות פוליטיות, העלולות להשתנות בכל עת.

אורי אבנרי: בעוד כמה שעות יקראו היהודים את מגילת אסתר. מי שקורא את המגילה יכול להעלות בדמיונו שאלות מסרי יימות, למשל: מה היה קורה אילו היו מפרי לים את המלך אחשוורוש; אילו המן הרשע היה מבצע הפיכה צבאית; אילו השתנתה מדיניות ממשלת שושן הבירה, ועוד שאלות רבות של "אילו" לגבי פרשת אסתר המלכה.

אברהם טיאר: ומה היה קורה אילו היו מגלים שם נפט?

אורי אבנרי: אני שואל בכל הרצינות: האם הדיון המתנהל כאן היום הוא הדיון החייב להתנהל בבית-מחוקקים על דבר כל-כך מהותי כמו התוכנית הזאת של הממשלה? שרה-אוצר אמר שנושא הדלק, יותר מהנושאים האחרים, רגיש לחרם הערבי. בכך אין הממשלה יוצאת ידי חובה, כבוד השר. אם יש דברים שאינם מתאימים לפירסום בעיתונות, ואין אפשרות לדון בהם בישיבה פתוחה של הכנסת, אפשר לכנס ישיבה סגורה. אבל לומר שהכנסת לא תיתן דעתה על נושא זה, מפני שיש בו עניינים עדינים (לא סודיים, חלילה, אלא עדינים) — זהו דיוולז בכנסת, העובר את כל הגבולות המותרים.

יש מי שאומר שהעניין יידון לגופו בוועדת הכספים, אבל אני מתקפק בכך מאד. לא רק מפני שבוועדת-הכספים אין אופוזיציה, אלא מפני שהיא איננה מצוידת לדון בנושא זה.

מיכאל חזני: רק אתה, במליאה, מסוגל לזה?

אורי אבנרי: אילו ועדת-הכספים היתה מצוידת כמו ועדה של הסינאט האמריקאי, למשל אילו יכלה לגייס מומחים משלה, לחקור חקירת שתי-וערב את מומחי הממשלה,

המן הרשע (לפי רמברנדט)

הם היו פעילי התנועה הלבנה-שחורה למען שיוויון-זכויות. אבל בעיקבות גלי האלימות הבינגזעית שהציף בשנים האחרונות את ארצות-הברית, הפכו בהדרגה, לנציגי תנועת הכוח השחור — הדוגלת בפעולות מהפכניות להשגת שיוויון ועצמאות לכושיים, בכל תחומי-החיים. אחת מתוצאות הגברת הכוח השחור באמריקה, היתה התפתחותן של נטיות אנטי-שמיות ואנטי-יהודיות בקרב תושבי הגיטאות השחורים, נטיות שמצאו את ביטויין, בעת המהומות, בשריפת חנויות השייכות ליהודים, בכרוזות אנטי-שמיות בעלות גוון נאצי מובהק — ובתמיכה בערבים, בעת מלחמת-ששת הימים.

השבוע ביקרו בישראל לואיס סמית ורוברט האל, אחרי שהוזמנו רשמית, כי תוצאה ממאמציו של ציר ישראל-בואשינגטון, אפרים ("אפי") עברון. כתב העולם הזה ריאיון בתל-אביב את לואיס סמית, גבר גבוה-קומה, שרירי, שחום עור, מזוקן, ששיבה קלה נורקת בצעדיו, הותצאה: המישטר הפוליטי מתנדנד, ואין ספק שיצטרך להיענות ללחץ הסטודנטים בצורה זו או אחרת.

● **במצריים** ניכנע השילטון בפני הסטודנטים, המייצגים את אי-שביעות הרצון הכללית, כשהלקם הגדול נוטה שמאלה, וחלק שני מושפע, כנראה, עלידי האחים המוסלמים.

התוצאה: עבד-אל-נאצר נאלץ להבטיח שינויים מפליגים בממשלה ובמישטר, סילוק

לוחם כושי סמית *

היהודים עושקים, הערבים שחורים

הקצונה הוותיקה והמושחתת השלת במדינה מאז מהפכת 1952, שתפסה את מקומה של האצולה הפיאודלית הקודמת.

● **בספרד** הפגינו הסטודנטים לטובת ויאטנאם הצפונית והוויאט-קונג. קודם לכן הורירו מן הבמה את העיתונאי הצרפתי ז'ן ז'ק סרבאן-שרייבר עורך לאספנס, החשוד בעינייהם כסוכן אמריקאי.

● **באלג'יריה ובתוניס** הפגינו הסטודנטים במשך השבוע, תבעו את שיחורור מנהיגיהם שנאסרו קודם לכן.

● **באיטליה** התחילו מהומות של סטודנטים על רקע הסדרים באוניברסיטה, קיבלו במהרה אופי פוליטי מובהק.

● **בגרמניה** פעלו הסטודנטים נגד נשיא המדינה, היינריך ליבק, שחלק בפשעי הרייך השלישי מטיל עליו כתם כבד.

● **בישראל** — — —

יחסי חוץ

התחלה

שחורה

כשדעך המרד הכושי ברובע-הגיתו חטס של לוס אנג'לס, ב-1965, ניצבו קומץ של צעירים כושיים על חורבות-הבתים העשנים. עוד אז, מייד לאחר האסון שפקד אותם, החליטו לא להפקיד עוד את גורלם בידיים לבנות. מהחלטה זו — וממרה-הגיתו השחור — נולד מיבצע ספונטאני: פעולה של כושיים למען כושיים. הוקם בית-הספר שחור לשחור רים, עבודה קהילתית המנהלת עלידי-כושיים משכילים ושכונתה להרים את הרמה של האוכלוסייה הנחשלת ושבורת-הרוח של הגיטו.

בין פעילי מיבצע שרוך-נעל היו שני כושיים גבוהי-קומה, בשנות השלושים שלהם: לואיס סמית, כיום בן 38 ורוברט האל, כיום בן 38.

* עם זן בן-אמוץ ומתנדבת אמריקאית.